

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-06-27 Nr. 429-142
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ERGO Insurance SE, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė ERGO gyventojų turto ir asmens civilinės atsakomybės draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 056¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu ir draudimo variantu „Turtas“ buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su butu, adresu: (*duomenys neskelbtini*), ir namų turtu (toliau – Turto draudimo sutartis). Draudimo laikotarpis – nuo 2023 m. birželio 8 d. iki 2024 m. birželio 8 d.

Draudimo apsaugos galiojimo metu pareiškėja informavo draudiką apie 2024 m. kovo 19 d. įvykį: kaimynas pradėjo savo dalies stogo remonto darbus, į butą skverbiasi dulkės ir kietosios dalelės, sunku kvėpuoti. Pareiškėja nurodė patyrusi 2 000 Eur nuostolių, nes vykstant remontui reikia išsikelti iš buto ir nuomotis butą kitur.

2024 m. kovo 26 d. draudiko įgaliotas asmuo apžiūrėjo butą ir parengė Turto apžiūros aktą (toliau – Aktas). Jame nurodyta, kad bute ant palangių, baldų, atbrailų yra dulkių, sienose, lubose įtrūkimų, per kuriuos dulkės galėtų patekti, nėra, dulkių sluoksnis visur skirtingas. Akte teigiama, kad šalia namo sienos pastatyti pastoliai iki stogo, dirba meistrai, remontuojamas stogas. Be to, nurodyta, kad buto Nr. 3 savininkas apie remonto darbus pareiškėją informavo.

Įvertinęs surinktus duomenis apie žalos priežastis, draudikas priėmė sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju kaip neatitikusį nė vienos Turto draudimo sutartimi priimtoms draudimo rizikos apibrėžimo ir apie tai raštu informavo pareiškėją. Draudikas rašte taip pat nurodė, kad viešbučio ar kito gyvenamojo būsto nuomos išlaidos atlyginamos tik tada, kai dėl draudžiamąjį įvykių negalima gyventi apdraustame būste ir draudėjas ar šeimos nariai yra priversti nuomoti laikiną gyvenamąjį plotą.

Pareiškėja su draudiko sprendimu nesutiko ir pateikė jam skundą. Jame nurodė, kad trečiųjų jėgų poveikis turtui yra akivaizdus, todėl žala turėjo būti atlyginta. Pareiškėja prašė įvertinti žalos administravimo veiksmus ir atlyginti žalą (išmokėti draudimo išmoką).

Draudikas pareiškėjos skundą tenkinti atsisakė ir 2024 m. balandžio 23 d. rašytiniame atsakyme pakartojo priimto sprendimo motyvus.

Pareiškėja su draudiko galutiniu sprendimu nesutiko ir kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti su draudiku kilusį ginčą. Pareiškėja kreipimesi teigė, kad draudimo liudijime yra numatytas žalos atlyginimas dėl išorės veiksnių. Anot pareiškėjos, ji dirba namuose, tačiau dirbti neįmanoma, nes gręžiamos sienos, visur daug dulkių, nėra kuo kvėpuoti, užkimšta ventiliacijos sistema, tačiau draudikas atsisakė atlyginti buvimo kitur išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas teigė, kad nors pareiškėja nurodo, jog žala atsirado dėl kaimyno veiksmų (vykdomų remonto darbų), tačiau įvykis neatitinka nė vienos iš draudžiamų rizikų, nėra duomenų, kad kaimynas siekė padaryti žalą tyčia. Draudikas pakartojo atsakyme į pareiškėjos skundą nurodytus priimto sprendimo pagrindus ir nurodė sprendimo nekeisiant.

¹ Galioja nuo 2022 m. liepos 15 d.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti Taisyklėse įtvirtintas draudžiamųjų įvykių sąlygas bei administruojant žalą užfiksuotas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjai mokėti draudimo išmoką, atlyginančią laikino persikėlimo gyventi kitur išlaidas.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Pareiškėjos ir draudiko sudaryta Turto draudimo sutartis yra savanoriška. Draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti, – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.² Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat tie, kurie tokiais nelaikytini.³

Draudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kurio aplinkybės patenka į draudimo sutarties sąlygose numatytų draudžiamųjų įvykių apibrėžtį, o nedraudžiamuoju įvykiu laikomas atsitikimas, kai draudimo rizika įvyksta, tačiau šalys yra susitarusios, kad šis įvykis dėl konkrečių aplinkybių nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką.⁴ Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu.⁵

Nagrinėjamu atveju pareiškėjos turtiniai interesai buvo apdrausti draudimo variantu „Turtas“. Šiuo draudimo variantu draudiko suteikiama draudimo apsauga ir prisiimama draudimo rizika apibrėžta Taisyklių II dalies 4 skyriuje. Jame nurodyta, kad draudikas atlygina nuostolius dėl staigaus ir netikėto apdrausto turto sugadinimo, sunaikinimo arba netekimo draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu dėl šių draudžiamųjų įvykių: ugnies (4.1 papunktis); vandens (4.2 papunktis); trečiųjų asmenų tyčinės veikos (4.3 papunktis); gamtos jėgų (4.4 papunktis); transporto priemonės atsitrengimo į apdraustą turtą (4.5 papunktis); stiklo dužimo (4.6 papunktis); elektros įtampų svyravimo (4.7 papunktis). Taisyklių II dalies 4.8 papunktyje papildomai nurodyta, kad draudimo apsauga galioja tik nuo tų draudžiamųjų įvykių, kurie pažymėti draudimo liudijime.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-205/2014.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

Pareiškėjai išduotame draudimo liudijime nurodytos visos Taisyklių II dalies 4.1–4.7 papunkčiuose apibrėžtos draudimo rizikos, papildomai pažymėtos vertybių draudimo ir laikino namų turto draudimo už draudimo vietos ribų draudimo apsaugos. Pastarosios yra detalizuotos Taisyklių II dalies 1.3.10 papunktyje ir 9 skyriuje (9.1–9.7 papunkčiai).

Įvertinus ginčo šalių nurodytas aplinkybes nustatyta, kad pareiškėjos nurodyto įvykio priežastys ir žalos pobūdis visiškai neatitinka Taisyklių II dalies 4.1, 4.2, 4.4–4.7 papunkčiuose nurodytų draudžiamų rizikų (ugnies, vandens, gamtos jėgų ir kt.), taip pat pirmiau aptartų pasirinktų papildomų draudimo apsaugų apibrėžimų. Įvykis, pagal pareiškėjos nurodytos žalos (išlaidų, atsirasiančių dėl poreikio laikinai persikelti gyventi kitur) priežastis, yra artimiausias trečiųjų asmenų tyčinės veikos rizikai, tačiau Lietuvos bankas nenustatė pagrindo įvykį laikyti draudžiamuoju ir pagal šią draudimo riziką.

Pažymėtina, kad Taisyklių II dalies 4.3 ir 4.3.1–4.3.4 papunkčiuose detalizuota trečiųjų asmenų tyčinės veikos samprata. Pagal minėtas Taisyklių nuostatas, trečiųjų asmenų tyčinė veika apimta vagystę su įsilaužimu (neteisėtą įsilaužimą į pastatą), vandalizmą (kai vienu iš Taisyklių II dalies 4.3 papunktyje nurodytų būdų įsilaužiama į pastatą ir sunaikinami ar sugadinami apdrausti daiktai), apiplėšimą (kai turtas atimamas panaudojus fizinius ar psichologinius prievartos veiksmus) ir apdrausto pastato ar jo dalių sugadinimą, sunaikinimą ar pastato dalių vagystę dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos.

Įvykis, kurį prašoma pripažinti nedraudžiamuoju, neturi jokių Taisyklėse nustatytų vagystės, vandalizmo ar apiplėšimo požymių, be to, nėra pagrindo daryti išvadą, kad žala pareiškėjai padaryta dėl tyčinės trečiųjų asmenų veikos. Remiantis turima informacija, nėra duomenų, kurie suteiktų pagrindą manyti, kad pareiškėjos kaimynas remontą vykdytų neteisėtai ir (arba) jį vykdydamas būtų sąmoningai ir suvokdamas savo veiksmus padaręs pareiškėjai žalos. Taigi, sutiktina su draudiko atsiliepime nurodytais teiginiais, jog šiuo atveju nėra nustatyta jokios trečiųjų asmenų (pareiškėjo ar jo pavedimu remonto darbus atliekančių asmenų) tyčios. Atitinkamai nėra nustatyto Taisyklėse įtvirtinto draudžiamąjo įvykio, kurio atsiradimo riziką draudikas būtų prisiėmęs vadovaudamasis su pareiškėja sudaryta Turto draudimo sutartimi ir kurio faktas lemtų draudiko prievolę išmokėti draudimo išmoką.

Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad, pagal Taisyklių II dalies 15.22 papunktį, viešbučio ar kito gyvenamojo būsto nuomos išlaidos, įskaitant pusryčius, atlyginamos, kai dėl įvykusio draudžiamąjo įvykio draudėjas ir draudėjo šeimos nariai negali gyventi apdraustame būste ir yra priversti nuomoti laikiną gyvenamąjį plotą dėl to, kad: būste nėra galimybės palaikyti ne žemesnę kaip 15 laipsnių temperatūrą (15.22.1 papunktis); būste vienu metu neveikia visos inžinerinės sistemos (elektros, vandentiekio ir šildymo) (15.22.2 papunktis); visas būsto plotas yra sulietas ar aprūkęs (15.22.3 papunktis); būstas po įvykio sunaikintas arba yra avarinės būklės (15.22.4 papunktis). Taisyklėse nustatyta, kad draudikas apmoka viešbučio ar kito gyvenamojo būsto nuomos išlaidas už laikotarpį, kol būstas ar jo dalis vėl tampa tinkami gyventi, tačiau atlygina ne daugiau kaip iki 2 000 Eur.

Nagrinėjamu atveju nenustatyta draudžiamąjo įvykio fakto, taigi draudikui nekyla pareiga atlyginti laikinos kito būsto nuomos išlaidų. Be to, bylos duomenys nesuteikia pagrindo daryti išvadą, kad susiklostė bent viena iš kitų būtinųjų Taisyklių II dalies 15.22 papunkčio sąlygų. Taigi, net įvykio pripažinimas draudžiamuoju (pavyzdžiui, susiklosčius kitoms aplinkybėms, nei nustatyta nagrinėjant šalių ginčą) savaime nelemtų draudiko prievolės atlyginti tokias išlaidas atsiradimo.

Lietuvos banko vertinimu, surinktų duomenų visuma leidžia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju nebuvo nustatyta staiga ir netikėto įvykio, kurio atsiradimo riziką draudikas prisiėmė šalių sudaryta Turto draudimo sutartimi, sąlygų. Nenustačius įvykio atitikties draudžiamąjo įvykio sąlygoms, darytina išvada, kad draudikui nekyla pagrindas įvykį pripažinti draudžiamuoju ir mokėti pareiškėjai draudimo išmoką, todėl pareiškėjos reikalavimas laikytinas nepagrįstu ir atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis